

HJØRRING KOMMUNES KULTURMILJØER

Kystkultur

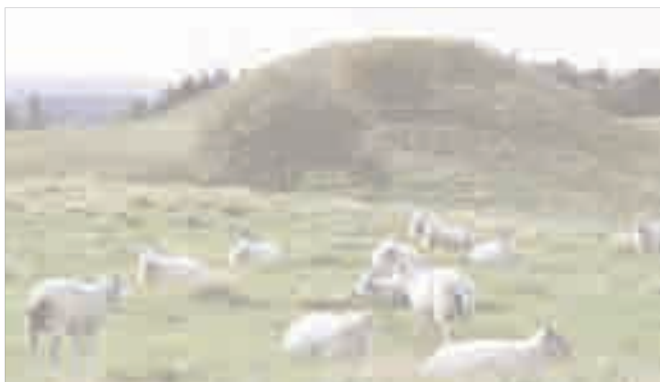
Klostre og hovedgårde

Bosætning på landet

Bymiljøer

Markante fortidsminder

Jernbaner

Rekreative anlæg

HJØRRING KOMMUNES KULTURMILJØER

Materialet er udarbejdet i sammenhæng med Hjørring Kommuneplan 2016.

Udarbejdet af:

Hjørring Kommune

Teknik- & Miljøområdet

Team Plan og Erhvervsudvikling

Niels-Kristian Balle og Anne Møller Jørgensen

I samarbejde med:

Vendsyssel Historiske Museum

Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur

i Hjørring Kommune

Oktober 2016

Kystkultur

Rubjerg Knude-området

Lønstrup By

Sommerhusområdet Harerenden ved Lønstrup

Sommerhusområdet ved Tornby

Løkken By

Løkken Kystfiskeri

Løkken Badehuse

Tannisby i Tversted

Hirtshals Fyr

Hirtshals Befæstning

Klostre og hovedgårde

Børglum Kloster

Vrejlev Kloster

Asdal Hovedgård

Baggesvogn Hovedgård

Bøgsted Hovedgård

Eskær Hovedgård

Fuglsig Hovedgård

Gårdbo Sø

Høgholt Hovedgård

Odden Hovedgård

Sejlstrup Hovedgård

Villerup Hovedgård

Åstrup Hovedgård

Bosætning på landet

Samlet gårdmiljø ved Høgsted

Enkelt-gårdsbebyggelse ved Lendum

Vejklyngebyen Gl. Vennebjerg

Landsbymiljø i Vogn

Sønderlev By

Fortebyen i Vrensted

Enestegården Åbenterp

Bymiljøer

Bymidten i Gammel Hjørring

Bymidten ved Østergade i Hjørring

Bymidten i Stationsbyen i Hjørring

Brinck Seidelins Gade i Hjørring

Erhvervsområdet Nestlé i Hjørring

Svanlundskvarteret i Hjørring

Byplan for Hirtshals By og Havn

Poulstrup By

Stationsområdet i Sindal

Højskoleområdet og Stationsområdet i Vrå

Bindslev Bymidte

Bindslev Gamle Elværk

Markante fortidsminder

Gravhøje ved Bjørnager

Hulveje i Slotved Skov

Tornby Dyssen

Jernaldergrave på Hjørring Kirkegård

Stenhøj Langdysse ved Tolne Kirkeby

Jernbaner

Hirtshalsbanen

Rekreative anlæg

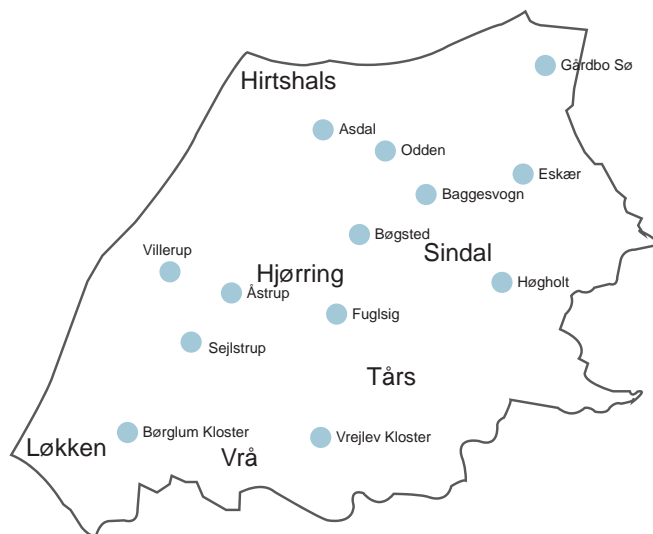
Hjørring Bjerger

Parker og Anlæg i Hjørring By

Tolne Skovpavillon

KLOSTRE OG HOVEDGÅRDE

Det nordlige Jylland har gennem tiden hørt til en af Danmarks mest udprægede hovedgårdsegne med mange hovedgårde. Efter reformationen i 1536 bliver Børglum Kloster og Vrejlev Kloster hovedgårde i privat eje.

Hovedgårdene var privilegerede gårde, der bl.a. var fritaget for skatter til kronen og tiende til kirken, og var centrum for lokalsamfundet. Hovedgårdene og deres herremænd har spillet en vigtig rolle i den danske historie og har sat deres præg på dansk udvikling og ikke mindst lokalt som væsentlige arbejdspladser med mange an-

satte, hvoraf flere boede i de til hovedgården tilhørende arbejderboliger.

Den historie, som er knyttet til klostrenes og hovedgårdenes bygninger, haveanlæg og produktionsgårde, har en særlig kulturværdi.

Samtidig er hovedgårdene under stadig forandring. Mange er fortsat traditionelle landbrug, mens andre anvendes til bl.a. museum, udstilling, galleri og kulturformidling samt erhvervsformål.

I dag er klostrene og hovedgårdene ikke længere dominerende i lokalsamfundet, men de er fortsat en væsentlig del af den landskabelige oplevelse.

Udpegning

Børglum Kloster, Vrejlev Kloster og 11 af de største og mest markante hovedgårde er udpeget som kulturmiljøer med henblik på, at historien om disse ejendommers betydning i lokalområderne fortælles.

BØRGLUM KLOSTER

Beskrivelse

Børglum Kloster er opført midt i 1100-tallet på en høj bakkekam. Den markante beliggenhed i landskabet får Børglum Kloster til at virke monumentalt og giver vidt udsyn fra bygningerne, kirkegården og højen ved møllen. Kirken bruges som sognekirke, og klosteret anvendes som privat bolig og til udstillinger.

Før klosteret lå der en kongsgård i Børglum Sogn, hvis placering er ukendt. Det var herfra Knud den Hellige i 1086 flygtede og efterfølgende blev dræbt i Odense.

Efter reformationen blev klosteret en del af kronens ejendom og givet som len til en adelsmand. I en årrække i 1600-tallet stod klosteret øde hen og forfaldt. I 1669 blev klosteret omdannet fra len til en hovedgård i privat eje. Bygningerne blev ombygget i 1650 og i 1750, senest af Kgl. Bygmester Laurids de Thura.

Klosterkomplekset fremstår i dag med en hvidkalket, træfløjet hovedbygning, en stor kirkebygning samt en lavere østfløj. Bygningerne er trods ombygning og restaurering

et af de mest udtryksfulde middelalderlige bygningsværker i Danmark, og det er et af de få klostre, der stadig fremtræder som et næsten intakt firfløjet anlæg.

I 2013 blev der gennemført en renovering af klosterets gamle hestestald, der nu fungerer som velkomst- og besøgscenter.

Børglum Kloster og kirken er fredet. Der er udpeget et areal, der omfatter en udsigtsfredning, som skal sikre ud- og indsigt fra og til klosterkomplekset.

Kulturstyrelsen har udpeget et område omkring Børglum Kloster som kulturarvsareal af national betydning, bl.a. da der kan være arkæologiske levn fra oldtid eller middelalder.

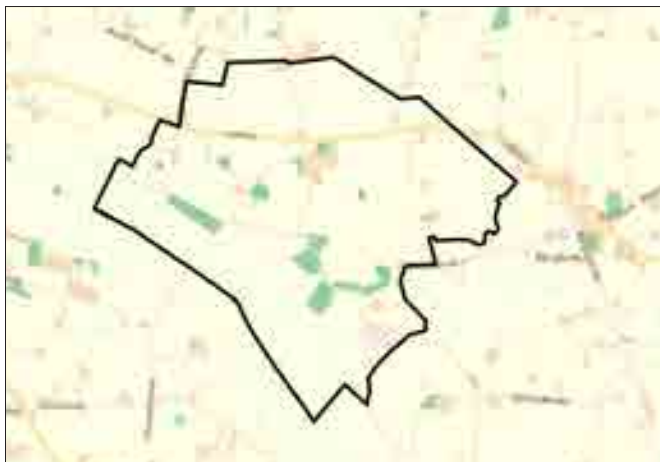
Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter klosterkomplekset inkl. hestestald, kirkegård, mølle og nærmeste del af ud- og indsigtsområdet.

Anbefalinger

Det anbefales, at området friholdes for yderligere tilplantning for at sikre et frit ind- og udsyn til bygningsanlægget.

Det anbefales, at der ved planlægning af større anlæg i området omkring Børglum Kloster foretages vurdering af sammenhængen med kulturmiljøet ved anvendelse af visualiseringer.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Børglum Kloster og møllen set fra vest

Børglum Kloster set fra nord

VREJLEV KLOSTER

Beskrivelse

Vrejlev Klosters grundlæggelse er ukendt, men den nuværende Vrejlev Kirke er påbegyndt opført ca. år 1160. Kort efter år 1200 blev kirken og bygninger ødelagt af en brand. Genopbygningen skete omkring 1215 med henblik på anvendelse som et nonnekloster tilhørende præmonstratenser-ordenen på Børglum Kloster.

Ved reformationen overgik Vrejlev Kloster til kronen, der sørgede for de resterende nonner. Kronen afhændede klosteret i 1575. Bygningerne har siden primært været anvendt til landbrug. Kirken, der ligger nord for de nuværende bygninger, bruges som sognekirke.

Klosterbygningerne bestod oprindeligt af to store, parallelt liggende grundmurede huse, oprindeligt med kamtakkede gavle. I klosterets sydføj var der indrettet 12 nonneceller, og kloster og kirke var dengang forbundet med buegange, der omsluttede en klostergård. Nonnerens indgang kan stadig ses i 1. sals højde på kirkens sydvæg. Man formoder, at kirken var den bygning, der først blev opført. Den daværende sydføj udgør det nu-

værende bygningskompleks' nordfløj.

Vrejlev Kloster fremstår i dag som et firelænget anlæg omkring en gårdsplads. Hovedbygningen ligger mod vest, ladebygningen mod øst, kvægstald mod syd og klosterbygning samt vognport mod nord.

Til klosteret hører et grønt og frodigt parkanlæg. Klosteret er samtidig omgivet af et smukt og karakteristisk landskab med skov, marker og åløb.

Hovedbygning med nordfløj og vestfløj med tårn og sidefløj er fredet.

Der er i området ved Vrejlev Kloster og Vrejlev Kirke flere arkæologiske registreringer i forbindelse med udgravninger bl.a. fund fra jernalder og middelalder.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter klosterkomplekset, kirke og kirkegård samt nærmeste del af ud- og indsigtsområdet.

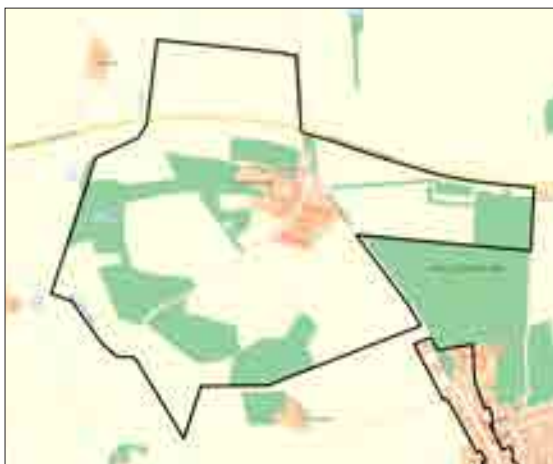
Anbefalinger

Det anbefales, at der etableres en brostensbelægning mellem kirken og den nuværende nordfløj, så området opleves som et sammenhængende kulturmiljø.

Det anbefales, at klosterkomplekset vedligeholdes, så det fortsat fremstår som et samlet bygningsanlæg med hvide facader og røde tegltage, og at gårdrummet friholdes for bebyggelse.

Det anbefales, at der ved planlægning af større anlæg i området omkring Vrejlev Kloster foretages vurdering af sammenhængen med kulturmiljøet ved anvendelse af visualiseringer.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Hovedbygning og kvægstald

Klosterets tidligere sydføj (nonnefløj)

Vrejlev Kirke

ASDAL HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Den oprindelige Asdal Hovedgård blev opført i midten af 1300-tallet på det betydelige og imponerende voldsted, der i dag ligger nordvest for den nuværende hovedgård. Asdal Hovedgård var en trefløjet middelalderborg med to tårne, vagttårn og brandtårn.

Ved angreb kunne voldgraven og de omkringliggende ca. 50 ha enge oversvømmes ved hjælp af en sindrig opdæmning af Kjøl Å. Den største dæmning kan endnu ses i ådalen vest for voldstedet. Nyere historisk forskning påstår dog, at dette forsvarsanlæg er en myte.

Under Englandskrigen 1807-1814 menes borgen at være blevet ødelagt af beskydning. På borgbanken kan man endnu ane spor af tidligere bebyggelse.

Den nuværende hovedbygning blev opført i 1881 og er løbende renoveret. Langs Allingdamvej ligger hovedgårdens gamle lade, som fremstår i kvadersten med en høj tagkonstruktion.

Haveanlægget, der ligger mod syd, er omkranset af et fint og sammenhængende stengærde.

Syd for hovedgården ligger Asdal Kirke. Et særkende ved kirken er våbenhuset, der er bygget i bindingsværk og gør bygningen unik, da der er få våbenhuse af denne type. Kirken har intet tårn, men en klokkestabel med to klokker, hvor den ældste er fra 1627.

Voldstedet er bærende for hovedgårdsmiljøet og står flot markeret i landskabet. Voldstedet er sikret gennem en fortidsmindebeskyttelse efter Museumsloven.

Der er adgang til Asdal Voldsted fra Allingdamvej. Voldstedet er ikke synligt fra vejen.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter voldsted, hovedbygning med have og stengærde, de nuværende landbrugsbygninger samt Asdal Kirke.

Anbefalinger

Det anbefales, at ladebygningen og stengærdet bevares som vigtige elementer, der er karakteristiske for hovedgårdsmiljøet.

Det anbefales, at gylletanken ved en fremtidig udskiftning flyttes til en ny placering udenfor fortidsmindebeskyttelsen.

Det anbefales, at hovedbygning og lade udpeges som bevaringsværdig bygninger.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtsfoto Asdal Hovedgård, Voldsted og Kirke

Asdal Voldsted

Hovedbygning

BAGGESVOGN HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Hovedgården Baggesvogn er fra 1400-tallet og beliggende på overgangen mellem det høje kuperede morænelandskab mod sydvest og de fladere omkringliggende landskaber. Skovområdet syd for hovedgården betragtes som Europas nordligst beliggende naturlige bøgeskov af lokal oprindelse.

Den nuværende hovedbygning er opført i 1774 i rokoko-stil med afvalmede gavle, gulkalket grundmur og tegltag. Hovedbygningen ligger omgivet af voldgrav samt avlsgård, have og park.

Adgangen over voldgraven, den pikstensbelagte gårdsplads og de store træer indgår i en naturlig sammenhæng med hovedgården. Derudover er murene med de indbyggede hundehuse en charmerende og original del af det smukke anlæg.

Der er ingen offentlig adgang til Baggesvogn Hovedgård, men Baggesvogn Skov er som andre private skove åben for publikum.

En stor del af Baggesvogn og tilhørende bygnings-, gård- og haveanlæg samt omkringliggende landbrugs- og skovarealer er sikret gennem fredning efter bygningsfredningsloven og naturbeskyttelsesloven.

Bygningsfredningen omfatter den trelængede hovedbygning, gårdsplads, adgangen over voldgraven med vangemure, murpiller og de to hundehuse.

Herudover er ca. 260 ha herregårdslandskab med kærpe- og krebsedamme, og som overvejende består af landbrugs- og skovarealer fredet efter naturbeskyttelsesloven. Voldgraven er endvidere beskyttet som fortidsminde.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter hovedbygning med have, gårdsplads og voldgrav, de nuværende landbrugsbygninger samt de arealer, der er fredet efter naturbeskyttelsesloven.

Anbefalinger

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtskort fra 1880
Baggesvogn Hovedgård

Oversigtsfoto Baggesvogn Hovedgård

Hovedbygning med indbyggede hundehuse ved adgangen over voldgraven

BØGSTED HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Bøgsted Hovedgård ligger på kanten af det højtliggende morænelandskab nordøst for Hjørring og er omkranset af fredskov. Skovarealet er gennem de seneste år udvidet. Mølledammen nord for ejendommen er efterhånden forsvundet.

I 1500-tallet havde Bøgsted Hovedgård omkring 47 ejendomme under sig. Bøgsted er blevet ombygget flere gange - i 1775 blev hovedbygningen restaureret, hvor den oprindelige renæssancestil blev delvist ændret til barokstil. Anlægget er i dag restaureret med respekt for de oprindelige elementer.

Adgangen til hovedgården er præget af en pikstensbelagt indkørsel flankeret af borner (lave stenpiller) forbundet med kæder, en gårdsplads med pikstensbelægning samt en karpedam. Karpedamme er velkendte omkring ældre herregårde og blev etableret for at sikre forsyning med frisk fisk.

Den kvadratiske gårdsplads har en mønsterbelagt brolægning, som formentlig stammer fra hovedbygningens ombygning i slutningen af 1700-tallet. Gårdspladsen er anlagt som et næsten aksefast mønster med en kompasrose i midten og kvadrater og trekantfelter udenom.

Bøgsted Hovedgård og området omkring er sikret gennem en bygningsfredning, der omfatter hovedbygningens nord og vest fløje, den stenpikkede gårdsplads og indkørsel, de omgivende borner forbundet med kæder samt karpedam.

Der er ingen offentlig adgang til Bøgsted Hovedgård, og bygningerne er ikke synlige fra Bøgstedvej. Bøgsted Skov er som andre private skove åben for publikum.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter bygninger, gårdsplads, indkørsel og karpedam samt de nærmeste skovarealer.

Anbefalinger

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtskort fra 1880
Bøgsted Hovedgård

Oversigtsfoto Bøgsted Hovedgård

Indkørsel med pikstensbelægning, borner og karpedam

ESKÆR HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Eskær Hovedgård er beliggende ved Mosbjerg i et højtliggende morænelandskab og mod øst den gamle kystskrænt til stenalderhavet. Eskær er en typisk nordjysk hovedgård.

Det åbne areal vest for Eskær giver en smuk indsigt til hovedgården bl.a. fra Mosbjergvej. Eskær er afgrænset mod vejen af et velbevaret stendige.

I middelalderen lå gården på et voldsted omgivet af dybe grave. I 1880'erne blev voldgravene delvist ændret og opfyldt, og haven samt en stor sø vest for hovedgården blev anlagt.

I 1805 blev Eskær opkøbt, jorderne udstykket og hovedgården blev solgt videre. I 1844 blev den oprindelige hovedbygning revet ned og erstattet med den nuværende trefløjede bygning. Syd for hovedbygningen ligger avlsgården, som blev ombygget op gennem 1900-tallet.

Hovedbygningen er udpeget som bevaringsværdig bygning, og et stort område omkring gården er fredet efter naturbeskyttelsesloven. Stendiget på sydsiden af søen og langs Mosbjergvej er beskyttet efter Museumsloven.

Der er ingen offentlig adgang til Eskær Hovedgård, men skoven er som andre private skove åben for publikum.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter bygninger, gårdsplads, have, sø og stendige samt de nærmeste skovarealer.

Anbefalinger

Det anbefales, at indkigget til hovedgården fra vest med søen i forgrunden bevares, og dette område bør derfor friholdes for bebyggelse og beplantning.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtsfoto Eskær Hovedgård

Indblik til Eskær Hovedgård fra Mosbjergvej med søen i forgrunden

FUGLSIG HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Fuglsig Hovedgård er beliggende i den sydøstlige udkant af Hjørring by omkranset af beplantning.

Oprindeligt var Fuglsig Hovedgård en middelaldergård beboet af bønder, men blev i 1617 omtalt som hovedgård. På daværende tidspunkt bestod gården af tre bindingsværkshuse, men disse nedbrændte i 1748. Bygningerne blev genopført i tre længer af mur og bindingsværk i rokoko-barokstil, og disse bygninger står delvist tilbage.

Hovedbygningen er mod nord, øst og syd omkranset af ca. 12 m bredde voldgrave. En smal dæmning skiller østgraven fra nordgraven, og tilsvarende dæmninger afslutter nordre og søndre grav mod engen i vest. Over den søndre grav er der anlagt en dæmning med pikstensbelagt adgangsvej flankeret af borner (lave stempiler) forbundet med kæder.

Hovedgårdens borgbanke med det trefløjede gårdanlæg med udløberfløj, den brolagte gårdsplads og opkørslen med borner og er sikret af en bygningsfredning.

Voldgravene er beskyttet efter Museumsloven.

Der er ingen offentlig adgang til Fuglsig Hovedgård.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter bygninger, have, gårdsplads, indkørsel med borner, damme, voldgrave og avlsbygning på sydsiden af vejen.

Anbefalinger

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtsfoto Fuglsig Hovedgård

Hovedbygning og pikstensbelagt adgangsvej med borner

GÅRDBO SØ

Beskrivelse

Gårdbø Sø var tidligere en lavvandet klitstrandsø i den sydlige del af Skagen Odde. Søen var Vendsyssels største sø og antages i middelalderen at have været på 775 ha og med en omkreds på ca. 15 km.

I 1854 sænkede lodsejerne omkring søen vandstanden ved uddybning af Knasborg Å. I 1880 var der tørlagt ca. 140 ha. Herefter begyndte et egentligt udtørningsarbejde med anlæggelse af en ca. 8,8 km lang og 4 m bred kanal samt en yderligere uddybning af åen. I 1882 blev der anlagt en hovedkanal gennem den nu udtørrede søbund. Efter udtørringen udgjorde arealet ca. 480 ha.

Herregården Gårdbogård kendes tilbage til 1335, men dens nøjagtige beliggenhed er ukendt. Den nuværende Gårdbogård er fra 1880'erne med hovedbygningen fra 1893. Gården er opført umiddelbart øst for den tørlagte sø og ligger i Frederikshavn Kommune.

Afvandingssystemet blev ændret i 1950'erne, hvor kanalsystemet blev forenklet, og en pumpestation blev

opført. Hovedstrukturen i afvandingsanlægget er bevaret, selvom en del grøfter er sløjfede. Der er bevaret flest grøfter i den sydlige del.

Der er en løbende dialog mellem de to kommuner og de omkringliggende grundejere om en eventuel genopretning af søen.

Afgrænsningen af kulturmiljøet er begrundet i de ind- og udsigtsforhold, der giver det bedste indtryk af søens størrelse, da afvandingen startede. Området omfatter hovedstrukturen i afvandingsanlægget med grøfte- og kanalanlæg.

Afgrænsningen omfatter den halvdel af søen, som ligger i Hjørring Kommune. Frederikshavn Kommune har en tilsvarende udpegning af resten af området.

Anbefalinger

Det anbefales, at hovedstrukturen i afvandingsanlægget bevares, uanset om afvandingen fastholdes eller søen genoprettes.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtsfoto Gårdbø Sø

Luftfoto fra efteråret 1994, hvor pumperne brød ned, og en del af Vendsyssels største sø genopstod for en kort stund.

HØGHOLT HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Høgholt Hovedgård ligger sydvest for Hørmested. Hovedbygningen ligger på et lavt, kvadratisk voldsted. Terrænet stiger i sydøstlig retning mod morænelandskabet.

Den store mølledam med møllehus nord for hovedbygningen har tidligere været udtørret og tilgroet, men er genskabt og har tilført området et landskabeligt og kulturhistorisk element. Der er et smukt indkig til hovedgården fra Hørmestedvej over mølledammen.

Høgholt Hovedgård er kendt tilbage fra 1340 som en mindre gård, der i 1554 blev ombygget til hovedgård. Gården består af tre fløje med nordfløjen som hovedfløj samt et markant muret tårn med kobberspir, der er et typisk bygningselement fra renæssancen.

Bygningerne er blevet ændret betydeligt efter 1886, hvor de oprindelige bindingsværksmure blev erstattet med grundmur.

En stensat vejdamning over voldgravens sydlige del giver adgang til gårdsplads og hovedbygning.

Høgholts hovedbygning med tårn og sidefløje samt gårdsplads og vejdamning med ballustrader er sikret gennem bygningsfredning. Voldgraven er beskyttet efter Museumsloven.

Der er ingen offentlig adgang til Høgholt Hovedgård.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter hovedbygning med sidefløje og tårn, gårdsplads og vejdamning, de nordlige avlsbygninger, mølledam og møllehus.

Anbefalinger

Det anbefales, at indkigget til hovedgården fra Hørmestedvej med mølledammen i forgrunden bevares, og dette område bør derfor friholdes for bebyggelse og beplantning.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtskort fra 1880
Høgholt Hovedgård

Oversigtsfoto Høgholt Hovedgård

Indkig til Høgholt Hovedgård fra Hørmestedvej med mølledammen i forgrunden

ODDEN HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Odden Hovedgård er et markant bygningskompleks i slettelandskabet på østsiden af Mygdal.

Odden Hovedgård var oprindeligt en middelaldergård fra 1400-tallet. Gårdens ældste del, øst- og sydfløjene, menes at være opført i 1455 på et middelalderligt voldsted, mens nordfløjen formodentlig blev opført i grundmur og vestfløjen i bindingsværk i 1652.

I 1763 genopførtes vestfløjen efter en brand, og i ca. 1820 blev nordfløjen nedrevet. I sydfløjen ses et stort gulkalket patriakal-kors muret ind i gavlen, hvilket er et typisk element fra den gotiske periode, hvor kirken stadig dannede grundlag for bygningsstilen. Syd for hovedbygningen lå seks bindingsværksbygninger, der udgjorde avlsgården, men disse blev nedrevet i 1945.

Nord for hovedbygningen har der tidligere været en mølleledam, der var opstemmet mod nord ved Degnbølvej, hvor der har ligget en vandmølle. Syd for Oddenvej lig-

ger avlsbygningerne, bl.a. den lange kombinerede heste- og kostald samt et par damme.

Hovedbygning, sidefløje, det lave hus i forlængelse af østfløjen, gårdsplads, tilkørselsvej og hegnsmur langs gårdspladsens nordside er sikret gennem bygningsfredning.

Der er offentlig adgang til Odden Hovedgård, der rummer en samling og udstilling af maleren J.F. Willumsens skitsearbejder.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter hovedbygning med sidefløje, gårdsplads, tilkørselsvej, damme og det tidligere opdæmmede areal med vandmølle samt avlsbygninger på sydsiden af vejen.

Anbefalinger

Det anbefales, at bevare indkigget til hovedgården fra Degnbølvej og Oddenvej, og dette område bør derfor friholdes for bebyggelse og beplantning.

Det anbefales, at det undersøges, hvordan den tidligere mølleledam kan genskabes. Det vil genskabe den oprindelige sammenhæng omkring hovedgården.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtsfoto Odden Hovedgård

Hovedgården set fra syd

SEJLSTRUP HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Sejlstrup Hovedgård ligger sydvest for Hjørring lidt nord for, hvor Sejlstrup Møllebæk løber sammen med Liver Å. Der har her tidligere udover hovedgården været en mindre bebyggelse med bl.a. vandmølle og fattiggård.

De lave engarealer nord for hovedgården har været oversvømmet som mølledam, og Vejbyvej, der løber øst og syd om hovedgården, ligger i dag på den dæmning, der har opstemmet mølledammen.

Sejlstrup er nævnt første gang i 1335 i forbindelse med Sejlstrup Slot. Bygningerne lå på dette tidspunkt lidt nord for Sejlstrup Kirke, der formentligt har været kapel for slottets beboere.

I 1534 under Grevens Fejde nedbrændte slottet og den øvrige bebyggelse. Det nye bygningsanlæg genopførtes med en ny placering ca. 1 km mod nordøst. Bygningerne lå her placeret godt beskyttet i landskabet omgivet af enge og vandarealer.

Den nuværende hovedbygning blev opført i 1774 og består af fire gulkalkede fløje med tegltage. Bygningerne blev ombygget i 1951 efter en brand og fremstår i dag som en meget smuk bygning i 1800-tals stil.

Der er adgang til det centrale gårdrum via en port i hovedbygningen. Midt for hovedbygningen er et markant kobberspir med vejrhane.

Herudover består hovedgården af flere stalde og lader mod syd, som er opført i 1950'erne. Adgangsvejen til hovedbygningen er flankeret af borer (lave stenpiller) forbundet med kæder.

Der er ingen offentlig adgang til Sejlstrup Hovedgård.

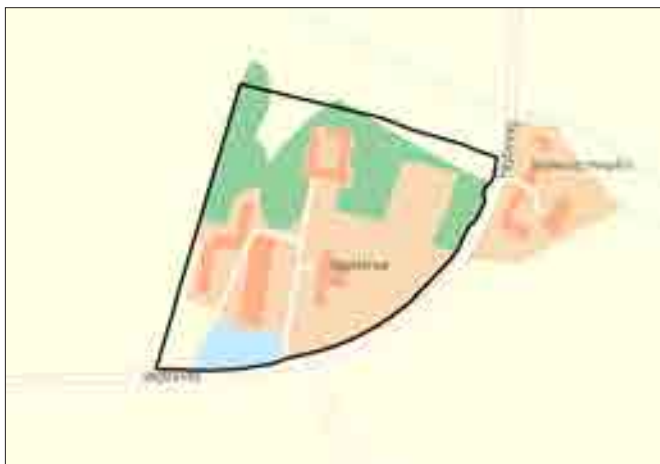
Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter den firelængede hovedbygning med gårdsplads og haveanlæg samt stalde og ladebygninger.

Anbefalinger

Det anbefales at bevare indkigget til hovedgården fra Vejbyvej, og dette område bør derfor friholdes for bebyggelse og yderligere beplantning.

Det anbefales, at den firelængede hovedbygning udpeges som bevaringsværdig.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Ladebygning set fra Vejbyvej

Hovedbygning med adgangsvej flankeret af borer set fra Vejbyvej

VILLERUP HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Mellem Sønderlev og Vennebjerg vest for Hjørring ligger Villerup Hovedgård, der antagelig stammer tilbage fra omkring 1300, og måske oprindeligt som et voldsted. Der kan endnu ses spor efter en voldgrav i haven øst for hovedbygningen. Hovedgården ligger omgivet af et åbent fladt landbrugsland.

Bygningerne blev fornyet omkring 1630, og omkring 1650 blev der anlagt en dam og en dæmning mellem Villerup og Nørre Harritslev marker øst herfor.

I 1662 opførtes en ny hovedbygning med tegltag, og det store haveanlæg stammer også fra denne tid.

Ladegården består i dag af en stor lade af egebindingsværk fra slutningen af 1700-årene og to grundmurede bygninger af nyere dato. Gennem portrummet mod Villerupvej er der et kig ind til hovedbygningen og gårdspladsen.

Hovedbygningen er i de senere år blevet gennemgribende istandsat, så den i dag fremstår som en meget smuk bygning i 1800-tals stil.

Bindingsværks-ladebygningen langs Villerupvej er restaureret i samarbejde med RealDania.

Der er ingen offentlig adgang til Villerup Hovedgård.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter hovedbygning med gårdsplads, haveanlæg og beplantning samt ladebygninger, bl.a. den markante bindingsværks-ladebygning langs Villerupvej.

Anbefalinger

Det anbefales, at hoved- og ladebygningerne udpeges som bevaringsværdige.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Kulturmiljøets afgrænsning

Oversigtsfoto Villerup Hovedgård

Ladebygning langs Villerupvej

Portindgang i ladebygning med hovedbygningen i baggrunden

ÅSTRUP HOVEDGÅRD

Beskrivelse

Åstrup Hovedgård ligger sydvest for Hjørring i et morænelandskab, hvor Hæstrup Møllebæk løber i Liver Å.

Oprindeligt var hovedgården en middelalderborg i tilknytning til Åstrup Voldsted og i 1302 ejet af Panterslægten.

Omkring voldstedet var der gravet en halvcirkelformet voldgrav gennem højderyggen, der har formet den næsten runde borgbanke. Syd for borgbanken ligger en lavere, nærmest trekantet banke. Det er uvist, om den er en del af voldstedet.

Omkring år 1500 bestod Åstrup Hovedgård af en firfløjet bindingsværksgård, der i 1746 blev nedrevet og erstattet af ny hovedbygning og ladegård opført i rokokobarokstil. Denne blev restaureret i 1820'erne - nu i klassicistisk stil.

Hovedgården og voldstedet udgør tilsammen en oplevelse, når man kører ad Åstrupvej. Der er et smukt indkig fra vejen til hovedbygningen og haven.

Kulturmiljøets afgrænsning

Voldstedet er beskyttet efter Museumsloven.

Der er ingen offentlig adgang til Åstrup Hovedgård.

Afgrænsningen af kulturmiljøet omfatter hovedbygning med sidefløj og have med beplantning, gårdsplads, avlsbygninger og voldsted.

Oversigtsfoto Åstrup Hovedgård

Anbefalinger

Det anbefales at bevare indkigget til hovedgården og voldstedet fra Åstrupvej, og dette område bør derfor friholdes for bebyggelse og yderligere beplantning.

Det er vigtigt, at evt. ny bebyggelse og andre bygnings-elementer holder afstand til voldstedet, så dette bevares i placering og helhed.

Det anbefales, at hovedbygningen udpeges som bevaringsværdig bygning.

Det anbefales, at formidling af kulturmiljøet nytænkes.

Øverst: Hovedbygning
Nederst: Åstrup Voldsted

